

310/2008. (XII. 20.) Korm. rendelet**az ózónréteget lebontó anyagokkal és egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységekről**

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 110. §-a (7) bekezdésének e)–f) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés b) pontjában megállapított feladatkörében eljárva, a Kormány a következőket rendeli el:

*A rendelet hatálya***1. §** A rendelet hatálya

a) az ózónréteget lebontó anyagokról szóló, 2009. szeptember 16-i 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) szerinti anyagokkal (a továbbiakban: szabályozott anyagok), valamint

b) az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokról szóló, 2006. május 17-i 842/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 842/2006/EK rendelet) szerinti gázokkal (a továbbiakban: fluortartalmú üvegházhatású gázok)

folytatott tevékenységekre terjed ki.

*Értelmező rendelkezések***2. §** E rendelet alkalmazásában:

a) *ártalmatlanítás*: a szabályozott anyagokra is vonatkozóan a 842/2006/EK rendelet 2. cikkének 17. pontjában meghatározott folyamat;

b) *HLH szektor*: a helyhez kötött hűtő-, légkondicionáló és hőszivattyú szakterülete;

c) *hűtőkör*: a HLH, a járműklíma, és a szállítmányhűtés szektorok hűtőközeget tartalmazó zárt termodinamikai rendszere;

d) *hűtőközeg*: a tartályokban tárolt vagy szállított, valamint a HLH, a járműklíma és a szállítmányhűtés szektorokban a hűtőkörökben felhasznált szabályozott anyag, illetve fluortartalmú üvegházhatású gáz;

e) *járműklíma szektor*: a 3 kg-nál kevesebb hűtőközeg töltetű gépjármű légkondicionáló vagy -hűtő berendezések szakterülete;

f) *képesített személy*: a telepítési, szerelési, beüzemelési, karbantartási, szervizelési, szivárgásellenőrzési és visszanyerési tevékenység végzésére a 4–5. §-ban meghatározott szervezet által a 12–13. § alapján feljogosított személy;

g) *képesített gazdálkodó szervezet*: a kereskedelmi, telepítési, szerelési, beüzemelési, karbantartási, szervizelési, szivárgásellenőrzési és visszanyerési tevékenység végzésére a 4. §, illetve az 5. § (1)–(2) bekezdésben meghatározott szervezet által a 12–13. § alapján feljogosított gazdálkodó szervezet;

h) *szállítmányhűtés szektor*: a legalább 3 kg hűtőközeg töltetű gépjármű légkondicionáló vagy -hűtő berendezések szakterülete;

i) *tartály*: a szabályozott anyagokra is vonatkozóan a 842/2006/EK rendelet 2. cikkének 12. pontjában meghatározott termék.

Eljáró szervek, szervezetek

3. § (1) Az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség) jár el – a (2)–(7) bekezdésben foglaltak kivételével – a szabályozott anyagokra és a fluortartalmú üvegházhatású gázokra vonatkozó rendelkezések végrehajtásával kapcsolatos ellenőrzéssel és a bírság kiszabásával kapcsolatban.

(2) Az illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltóság jár el a szabályozott anyagok és a legalább 3 kg fluortartalmú üvegházhatású gázt tartalmazó tűzvédelmi rendszerek esetében az üzemeltetők számára előírt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésével kapcsolatban.

(3) A fogyasztóvédelmi hatóság jár el – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – a fluortartalmú üvegházhatású gázokra vonatkozó címkézéssről és forgalomba hozatalról szóló rendelkezések esetén.

(4) Az országos katasztrófavédelmi főigazgatóság (a továbbiakban: főigazgatóság) főigazgatója jár el a fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos címkézésre, forgalomba hozatalra, valamint a telepítést, karbantartást, szervizelést, szivárgásellenőrzést végző gazdálkodó szervezetekre vonatkozó rendelkezések esetében, amennyiben az érintett alkalmazás tűzoltó-technikai termék vagy oltóanyag.

(5) A Kormány a Magyar Honvédség, a honvédelemért felelős miniszter közvetlen irányítása, fenntartói irányítása, valamint felügyelete alá tartozó szervezetek elhelyezését szolgáló létesítmények, eszközök, berendezések tekintetében az (1)–(2) bekezdésben foglalt feladatokkal kapcsolatos hatósági jogkörben, országos illetékességgel

a) első fokon a Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatal vezetőjét (a továbbiakban: HM HH),

b) másodfokon a honvédelemért felelős minisztert jelöli ki.

(6) A közlekedési hatóság a gépjárműfenntartói tevékenység ellenőrzési feladatainak végzése során megvizsgálja, hogy a járműklíma és szállítmányhűtés szektorokban tevékenykedő gépjárműszerviz rendelkezik-e erre feljogosító képesítéssel, és hiányosság, jogszabálysértés esetén haladéktalanul értesíti a területileg illetékes felügyelőiséget.

(7) A környezetvédelemért felelős miniszter jár el az 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 18. és 26. cikkében meghatározott feladatok esetében.

4. § (1) A környezetvédelemért felelős miniszter legkésőbb 2009. július 4-ig egy országos monitoring és képzési testületet (a továbbiakban: testület) jelöl ki a HLH, a járműklíma és szállítmányhűtés szektor monitoringjára, képzésére és ellenőrzésére.

(2) A testület feladata:

a) a HLH szektorban a legalább 3 kg hűtőközeget tartalmazó, meglévő és újonnan telepített berendezések azonosító kódrendszerének létrehozása, kezelése, a berendezés adatait és a szivárgásvizsgálat elvégzését igazoló magyar nyelvű címke kiadása,

b) a HLH szektorban a legalább 3 kg hűtőközeget tartalmazó, meglévő és újonnan telepített berendezések kötelező szivárgásvizsgálatának elvégzésére vonatkozó adatbázis és monitoring-rendszer létrehozása és kezelése,

c) a HLH, a járműklíma és szállítmányhűtés szektorokban felhasznált vagy visszanyert, újrafelhasznált, ártalmatlanított hűtőközegekre vonatkozó adatbázis és monitoring-rendszer létrehozása és kezelése,

d) az 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. és 23. cikke szerinti szakképzési követelményeknek való megfelelés érdekében létrehozott képezítő és vizsgáztató testület feladatainak ellátása,

e) a 303/2008/EK rendelet 10. és 11. cikk szerinti képezítő és vizsgáztató testület feladatainak ellátása,

f) a 307/2008/EK rendelet 3. cikke szerinti személyzetet képezítő testület, valamint a vizsgáztató testület feladatainak ellátása.

5. § (2) A Főigazgatóság a tűzvédelmi berendezések vonatkozásában ellátja a 304/2008/EK rendelet 10. és 11. cikke szerinti képezítő és vizsgáztató testület feladatait.

(3) Az 1. melléklet 2. pontja szerinti szervezet látja el a 305/2008/EK rendelet 5. és 6. cikk szerinti képezítő és vizsgáztató testület feladatait.

(4) Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: Főfelügyelőség) látja el a 306/2008/EK bizottsági rendelet 4. és 5. cikk szerinti képezítő és vizsgáztató testület feladatait.

Import és export az Európai Közösségen kívüli harmadik országokkal

6. § A fluortartalmú üvegházhatású gázokra vonatkozóan kizárólag képezített gazdálkodó szervezet folytathat import és export tevékenységet az Európai Közösségen kívüli harmadik országgal a HLH, a járműklíma, a szállítmányhűtés szektorokban, valamint a tűzvédelem területén. A gazdálkodó szervezet nyilvántartást vezet minden ilyen tevékenységéről.

Forgalomba hozatal és felhasználás

7. § (1) A 842/2006/EK rendeletben szabályozottakon túl a járműklíma és a szállítmányhűtés szektorokban kizárólag képezített gazdálkodó szervezet vásárolhat és adhat el hűtőközeget 2009. július 4. után.

(2) A képezített gazdálkodó szervezet, ideértve a hűtőközeget nagykereskedelem keretében értékesítő képezített gazdálkodó szervezetet is, nyilvántartást vezet a vásárolt, eladott, visszanyert, újrahasznosított, regenerált, ártalmatlanított hűtőközegek típusonkénti mennyiségéről, továbbadás esetén a hűtőközeget vásárló képezített gazdálkodó szervezet nevééről és címéről.

A használt szabályozott anyagok és fluortartalmú üvegházhatású gázok visszanyerése

8. § A szabályozott anyagok és a fluortartalmú üvegházhatású gázok újrahasznosítását, regenerálását vagy ártalmatlanítását szolgáló visszanyerést a veszélyes hulladékok kezelésére vonatkozó előírások szerint kell végezni.

Tározás és szivárgásvizsgálat

9. § (1) A 842/2006/EK rendeletben szabályozottakon túl a járműklíma és a szállítmányhűtés szektorokban kizárólag képezített gazdálkodó szervezet végezheti hűtőközeg kezelését vagy bármilyen munkát, ami a hűtőközeg légkörbe kerülését okozhatja, továbbá ilyen hűtőközeget tartalmazó hűtőkörök szivárgásvizsgálatát.

(2) A HLH szektorban alkalmazott rendszerek, hálózati elemeik és kiegészítő berendezéseik tervezését és kiválasztását kizárólag képesített személy végezheti.

(3) A HLH szektor helyhez kötött berendezéseinek tervezésekor, telepítésekor, szerelésekor, beüzemeléskor, szervizeléskor, karbantartásakor és szivárgásvizsgálatánál e rendelet 2. melléklete szerint kell eljárni.

(4) Az üzemeltető gépkönyvet és eseménynaplót vezet a berendezésen végzett hűtőkori beavatkozást igénylő munkákról, valamint az elvégzett szivárgásvizsgálatokról a 2. melléklet 1. pontja szerinti előírások figyelembevételével, és azt a képesített személy és a hatóságok részére rendelkezésre bocsátja.

(5) A képesített gazdálkodó szervezet nyilvántartást vezet a szivárgásvizsgálati tevékenység eredményeiről és hűtőközeg felhasználási adatairól.

(6) A szabályozott anyagot, illetve fluortartalmú üvegházhatású gázt tartalmazó tűzoltó-technikai eszköz töltetét érintő javítás, a töltet kezelése csak e rendelet 3. mellékletében meghatározott zárt technológiával végezhető.

(8) A szabályozott anyagot tartalmazó tűzoltó eszközök töltetét érintő javítást, karbantartást 2010. július 4-ét követően csak képesített személy végezheti.

Címkézés

10. § (1) A HLH szektorban a képesített gazdálkodó szervezet a testület által meghatározott módon látja el a berendezés-azonosító és alapvető műszaki adatokat tartalmazó magyar nyelvű berendezés-címkével a legalább 3 kg hűtőközeget tartalmazó, újonnan telepített és meglévő berendezéseket, valamint a tartályokat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti, meglévő berendezéseket a képesített személy szervizelés vagy karbantartás során, de legkésőbb az első szivárgásvizsgálatkor látja el berendezés-címkével.

(3) A nagyfeszültségű kapcsolóberendezések esetében az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete alapján az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó termékek és berendezések címkéinek formáiról és a különleges címkézési követelmények megállapításáról szóló, 2007. december 17-i 1494/2007/EK bizottsági rendelet 2. cikke szerinti címkét az adattábla közelében kell elhelyezni.

Jelentéstétel

11. § (1) Valamennyi gazdálkodó szervezet, amely

a) hűtőközeget a HLH, a járműklíma és szállítmányhűtés szektorokban történő felhasználásra az ország területén gyártott, oda behozott vagy onnan kivitt, felhasznált, eladott vagy visszanyert, erről a 4. § (1) bekezdés szerinti testületnek,

b) a HLH szektorban hűtőközeget tartalmazó berendezéseket üzembe helyezett, vagy üzemeltetésből kivont, új címkével látott el, valamint szivárgásvizsgálatot végzett, erről a testületnek,

c) fluortartalmú üvegházhatású gázt tűzvédelmi célra az ország területén gyártott, oda behozott vagy onnan kivitt, erről a Főigazgatóságnak,

d) kén-hexafluoridot az ország területén gyártott, oda behozott vagy onnan kivitt, erről az 1. melléklet 2. pontja szerinti szervezetnek,

e) fluortartalmú üvegházhatású gázt oldószerként való felhasználásra az ország területén gyártott, oda behozott vagy onnan kivitt, erről a Főfelügyelőségnek éves összesített jelentést küld.

(2) A tokozott, kén-hexafluoridot tartalmazó gázzigetelő üzemeltetője létesítményenként nyilvántartást vezet a meglévő, a hozzáadott és a visszanyert kén-hexafluorid mennyiségről, és erről az 1. melléklet 2. pontja szerinti szervezetnek éves jelentést küld.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben előírt jelentéseknek az előző naptári évre vonatkozóan a következő adatokat kell tartalmaznia:

a) az anyagok fajtája és mennyisége,

b) a származási ország, illetve a célország,

c) a felhasználás területe, külön megjelölve az új töltetet, az utántöltött, visszanyert, regenerált és ártalmatlanított mennyiségeket.

(4) Az (1)–(2) bekezdés szerinti jelentéstételt minden év március 31-ig kell teljesítenie a kötelezettnek.

(5) A testület az (1) bekezdés a) pont szerinti jelentések adataiból hozza létre a 4. § (2) bekezdés b) pontja szerinti adatbázist, az elvégzett szivárgásvizsgálatok ellenőrzése és a hűtőközegek általános évi szivárgási rátái meghatározása érdekében.

(6) A testület biztosítja, hogy az adatbázis könnyen kezelhető és továbbfejleszthető legyen, s valamennyi információ az illetékes hatóságok részére hozzáférhető legyen.

(7) Az (1)–(2) bekezdésben felsorolt szervezetek a szakterületükön összegyűjtött összesített adatokat évente április 30-ig megküldik a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) részére.

(8) A jelentéstételi kötelezettségekből származó adatokról készült nyilvántartások a Központi Statisztikai Hivatal részére egyedi adat szinten, statisztikai célra átadhatóak.

Képzés és képesítés

12. § (3) Az 53/2005. (XII. 10.) BM rendelet 1. sz. mellékletének 9. és 11. pontja szerinti tűzvédelmi szakvizsga megfelel a 304/2008/EK bizottsági rendelet 6. cikke szerinti ideiglenes képesítési igazolásnak 2010. július 4-ig.

13. § (2) A HLH, a járműklíma, és a szállítmányhűtés szektorokban a személyek képesítésének feltétele, hogy:

- a) az eddigi szaktudást,
- b) a II. kategóriás személy csak I. kategóriás személy felügyelete mellett végezheti a legalább 3 kg hűtőközeg töltetű hűtőkör szivárgásvizsgálatát,
- c) a szállítmányhűtő berendezés szivárgásvizsgálatát és javítását csak I. kategóriás személy végezheti,
- d) a gépjárműklíma lefejtő személy a 842/2006/EK rendeletben előírthoz képest vizsga alapú, emelt szintű képesítéssel rendelkezzen,
- e) a IV. kategóriás személynek a HLH szektor berendezései környezetbarát üzemeltetése érdekében hűtőberendezés kezelői alapképzettség szükséges.

(3) A HLH, a járműklíma, és a szállítmányhűtés szektorokban a gazdálkodó szervezet képesítésének feltétele, hogy venni:

- a) a gazdálkodó szervezeti tevékenységi kategória, azaz a jogosultságot meghatározó képesítés szintje feleljen meg az alkalmazott, a 4. melléklet szerinti képesített személy kategóriájának és a b)-c) pont szerinti feltételeknek,
- b) a gazdálkodó szervezetek képzési és képesítési rendszerét tevékenységi kategóriánként az 5. mellékletben foglalt vizsgálati kritériumok szerint kell meghatározni,
- c) a képesített gazdálkodó szervezeteknek az e rendelet 6. *melléklete* szerinti, a képesített személyzet létszámának és a szolgáltatása volumenének megfelelő mennyiségű alapvető hűtéstechikai eszközparkkal és a 2. mellékletben foglaltak szerinti szakszerű munkavégzéshez szükséges szerszámokkal, eszközökkel, technológiai és munkafolyamat leírásokkal kell rendelkeznie,
- d) a nem a HLH szektorba tartozó, IV. kategóriás személyzettel rendelkező üzemeltető gazdálkodó szervezet csak a saját berendezései szivárgásvizsgálatát végezheti,
- e) csak az I., II. és az VI., VII. kategóriás képesített személlyel rendelkező gazdálkodó szervezet vásárolhat és használhat hűtőközeget.

(4) Az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó, beépített tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek tekintetében a vállalatok és a szakemberek képesítésére vonatkozó minimumkövetelményeket tartalmazó képzési programnak egyben magában kell foglalnia az 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. cikk (5) bekezdése, valamint a 23. cikk (2)-(4) bekezdése szerinti minimális szakképzési követelményeket is.

(5) A képesített személynek 5 évente továbbképzésen kell részt vennie.

(6) A gazdálkodó szervezetek számára előírt képesítés a HLH, a járműklíma és szállítmányhűtés szektorokban 3 évre adható.

(7) A 303/2008/EK rendelet 10. cikk (3) bekezdésében és 11. cikk (3) bekezdésében, a 304/2008/EK rendelet 10. cikk (3) bekezdésében és 11. cikk (3) bekezdésében, a 305/2008/EK bizottsági rendelet 5. cikk (3) bekezdésében és 6. cikk (3) bekezdésében, a 306/2008/EK bizottsági rendelet 4. cikk (3) bekezdésében, és 5. cikk (3) bekezdésében meghatározott nyilvántartásra a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvényben előírtakat kell alkalmazni.

Halon

15. § (1) Az ózonréteget lebontó anyagokkal és egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységekről szóló kormányrendelet alapján kiadott, kritikus alkalmazási területeken történő felhasználásra vonatkozó engedéllyel rendelkezőknek a halonról évente, a tárgyévet követő év március 31-éig adatot kell szolgáltatniuk a Főigazgatóság, illetve a HM HH részére.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásban fel kell tüntetni halon-típusonként:

- a) az előző év december 31-én meglévő készletléti és tartalékkészletet,
- b) a készletek évi fogyását, és annak okait (tűz oltása, tartály kötelező nyomáspróbája miatti áttöltés vesztesége, regenerálás vagy regeneráltatás vesztesége, hibás/téves kezelés vagy kilövés vesztesége, szivárgás, más engedélyes részére történt eladás),
- c) az utánpótlás mennyiségét és forrását (halon-bank vagy vásárlás más engedélyes készletéből),
- d) a halon kibocsátásának csökkentésére tett intézkedéseket,
- e) a halon helyettesítésére alkalmas anyagok/technológiák azonosítására és rendszerbe állítására tett intézkedéseket.

(3) A e rendelet hatálybalépése előtt kiadott, kritikus alkalmazási területen történő felhasználásra vonatkozó engedélyt a kiadó hatóság visszavonja, ha

a) a tevékenység vagy a létesítmény, amelynek tűz elleni védelmét a halonos eszköz biztosítja, megszűnt vagy funkciója megváltozott, az eszközöket leszerelték, vagy kiváltották,

b) az adott célra új, az ózonréteget és általában a környezetet nem, vagy csak sokkal kisebb mértékben károsító anyag vagy eljárás vált ismeretessé és gazdaságilag elfogadható költséggel hozzáférhető.

(4) A 94/2003. (VII. 2.) Korm. rendelet 13. §-a alapján létrehozott halon-bank tárolja és biztosítja a kritikus alkalmazások utánpótlási igényét biztosító halon mennyiségét.

Szankciók

16. § (1) A szabályozott anyagokkal végzett meg nem engedett felhasználás, tevékenység vagy forgalomba hozatal után a felhasználót, a tevékenységet végzőt, illetve a forgalomba hozót a felügyelőség ózonvédelmi bírság megfizetésére kötelezi.

(2) A bírság összege az 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének

a) I–V. csoportjában szereplő anyagok esetén 5000 forint/kg,

b) a VI–IX. csoportjában szereplő anyagok esetén 2000 forint/kg, de legalább nyolcvanezer forint.

(3) Ismételt tiltott felhasználás, tevékenység vagy forgalomba hozatal esetén a bírság összege a felhasznált anyagmennyiség és a fenti fajlagos értékek szorzatának a tízszerese.

(4) Amennyiben az üzemeltető az 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikk (1) és (2) bekezdésében előírt kötelezettségének nem tesz eleget, úgy a felügyelőség hatvanezer forint bírság megfizetésére kötelezi. A kötelezettség ismételt megszegése esetén a bírság százötvenezer forint.

17. § (1) A 842/2006/EK rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén a 3. § (1)–(5) bekezdésében meghatározott hatóság fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó bírságot szabhat ki.

(2) A bírság összege a 842/2006/EK rendelet:

a) tározásról szóló 3. cikkének szivárgásellenőrzésre vonatkozó (2) bekezdésében foglaltak megszegése esetén az érintett berendezésben vagy rendszerben tárolt fluortartalmú üvegházhatású gáz névleges töltet tömegének minden kilogrammja után 2000 forint, de legalább 50 000 forint,

b) tározásról szóló 3. cikkének szivárgásészlelő rendszerek beszerelésére vonatkozó (3) bekezdésében foglaltak megszegése esetén 200 000 forint,

c) tározásról szóló 3. cikkének nyilvántartás vezetésére vonatkozó (6) bekezdésében foglaltak – figyelembe véve a 9. § (4) bekezdést – megszegése esetén 100 000 forint,

d) visszanyerésről szóló 4. cikkének (1)–(3) bekezdésében foglaltak megszegése esetén az érintett berendezésben, rendszerben vagy nagyfeszültségű kapcsolószerkezetben tárolt fluortartalmú üvegházhatású gáz névleges töltet tömegének minden kilogrammja után 2000 forint, de legalább 50 000 forint,

e) képzésről és képesítésről szóló 5. cikkének képzett személyzetre vonatkozó (3)–(4) bekezdésében, illetve a vonatkozó európai uniós rendeletekben foglaltak megszegése esetén 50 000 forinttól 500 000 forintig terjed,

f) jelentéstételi kötelezettségről szóló 6. cikkében foglaltak megszegése esetén 100 000 forint,

g) címkézésről szóló 7. cikkében foglaltak megszegése esetén berendezésként és tartályonként 50 000 forint,

h) felhasználás ellenőrzéséről szóló 8. cikkében foglaltak megszegése esetén a felhasznált fluortartalmú üvegházhatású gáz tömegének minden kilogrammja után 2000 forint, de legalább 100 000 forint,

i) forgalomba hozatalról szóló 9. cikke (1) bekezdésében foglaltak megszegése esetén 100 000 forinttól 1 000 000 forintig terjed.

(3) A bírság összegének megállapításánál a bírságot kiszabó hatóság mérlegeli a (2) bekezdés e) pontja esetében a nem szakszerű tevékenység veszélyességét a környezetre, az i) pont esetében a termékekben és berendezésekben tárolt fluortartalmú üvegházhatású gáz veszélyességét a környezetre.

18. § (1) A felügyelőség

a) a 6. §-ban foglaltak megsértése 100 000 forinttól 1 000 000 forintig,

b) a 7. § (1) bekezdésében, illetve a 9. § (1) bekezdésében foglaltak megsértése esetén 50 000 forinttól 200 000 forintig,

c) a 7. § (2) bekezdésében foglaltak megsértése esetén 100 000 forintig,

d) a 11. § szerinti jelentéstétel nem megfelelő teljesítése esetén 20 000 forintig terjedő bírságot szabhat ki.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában szabályozott esetben, amennyiben oltógázzal van szó, a főigazgatóság szabja ki a bírságot.

(3) A bírság összegének megállapításánál a bírságot kiszabó hatóság mérlegeli a termékekben és berendezésekben tárolt fluortartalmú üvegházhatású gáz veszélyességét a környezetre.

19. § (1) A 16–18. §-ban meghatározott bírságot a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül kell megfizetni.

(2) A bírság kiszabásáról szóló határozatban rendelkezni kell arról a számlaszámról is, amelyre a bírságot meg kell fizetni.

(3) Amennyiben a jogszabálysértő 30 napon belül nem tesz eleget a bírságot megállapító határozat jogszabályok betartására vonatkozó rendelkezésének, ismételt bírságnak van helye.

(4) A bírság első ízben történő kivetése alkalmából a bírságot kiszabó hatóság kezdeményezheti, második bírságolás esetén pedig kezdeményezi az engedélyező hatóságnál a tevékenység folytatásának beszüntetését.

Záró rendelkezések

20. § (1) E rendelet a kihirdetése napját követő 8. napon lép hatályba, és egyidejűleg hatályát veszti a) az ózonréteget károsító anyagokról szóló 94/2003. (VII. 2.) Korm. rendelet, és b) az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységekre vonatkozó bírságról szóló 107/2007. (V. 9.) Korm. rendelet.

(2) E rendelet 5. § (1) bekezdése és a 13. § (1) bekezdése 2009. július 4-én hatályát veszti.

(3) E rendelet 9. § (7) bekezdése, a 12. § (1) bekezdésének b)–c) pontja, és a 12. § (3) bekezdésének a) pontja 2010. július 4-én hatályát veszti.

(4) E rendelet 12. § (1) bekezdése, és a 12. § (2) bekezdése 2011. július 4-én hatályát veszti.

21. § A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet] 16. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. § (1) A rendelet hatálya alá tartozó, valamennyi helyhez kötött pontforrásra, illetve a környezetvédelmi hatóság által határozatban előírt bejelentés köteles diffúz forrásra, valamint az ózonréteget lebontó anyagokkal és egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokkal kapcsolatos tevékenységekről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó helyhez kötött hűtő-, légkondicionáló és hőszivattyú berendezések közül a 3 kg vagy annál több ózonkárosító szabályozott anyagot, illetve fluortartalmú üvegházhatású gázt tartalmazó berendezésekre az üzemeltető köteles – az (5) bekezdés szerinti bejelentési űrlapokon – adatokat szolgáltatni a környezetvédelmi hatóság számára (alapbejelentés és légszennyezés mértéke éves bejelentés).”

22. § (1) E rendelet 3. § (6) bekezdésének a) pontja szerinti nyilvántartás létrehozása érdekében az érintett, már működő gazdálkodó szervezetek 2009. július 3-ig teljesítik bejelentési kötelezettségüket.

(2) E rendelet 11. § (1)–(2) bekezdése szerinti jelentéstételt első alkalommal 2011. március 31-ig kell teljesítenie a kötelezetteknek.

23. § E rendelet a következő uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) az Európai Parlament és Tanács 1005/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelete (2009. szeptember 16.) az ózonréteget lebontó anyagokról, 5–11., 15., 18., 22–23., 26–29. cikk,

b) az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete (2006. május 17.) az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokról, 3–9. és 13. cikk,

c) a Bizottság 1494/2007/EK rendelete (2007. december 17.) az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete alapján az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó termékek és berendezések címkéinek formáiról és a különleges címkézési követelmények megállapításáról, 4. cikk,

d) a Bizottság 303/2008/EK rendelete (2008. április 2.) az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete alapján az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó helyhez kötött hűtő-, légkondicionáló és hőszivattyú berendezések tekintetében a vállalatok és a személyzet képesítésére vonatkozó minimumkövetelmények és kölcsönös elismerési feltételek meghatározásáról, 6. és 9–12. cikk,

e) a Bizottság 304/2008/EK rendelete (2008. április 2.) az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete alapján az egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó, beépített tűzvédelmi rendszerek és tűzoltó készülékek tekintetében a vállalatok és a szakemberek képesítésére vonatkozó minimumkövetelmények és kölcsönös elismerési feltételek meghatározásáról, 6–8. és 10–12. cikk,

f) a Bizottság 305/2008/EK rendelete (2008. április 2.) az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete alapján egyes fluortartalmú üvegházhatású gázok nagyfeszültségű kapcsolóberendezésekből való visszanyerését végző szakemberek képesítésére vonatkozó minimumkövetelmények és kölcsönös elismerési feltételek meghatározásáról, 5–7. cikk,

g) a Bizottság 306/2008/EK rendelete (2008. április 2.) az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete alapján egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokból előállított oldószerek különféle berendezésekből való visszanyerését végző szakemberek képzésére vonatkozó minimumkövetelmények és kölcsönös elismerési feltételek meghatározásáról, 4–6. cikk, és

h) a Bizottság 307/2008/EK rendelete (2008. április 2.) az Európai Parlament és Tanács 842/2006/EK rendelete alapján a gépjárművekbe szerelt, egyes fluortartalmú üvegházhatású gázokat tartalmazó légkondicionáló rendszerek tekintetében a szakemberek részére szervezett képzési programok minimumkövetelményeinek és a képzési igazolások kölcsönös elismerési feltételeinek meghatározásáról, 2–4. cikk.

1. melléklet a 310/2008. (XII. 20.) Korm. rendelethez

Képesítő és vizsgáztató szervezetek

1. Az e rendelet 12. §-ában hivatkozott szervezet: Hűtő- és Klimatechnikai Vállalkozások Szövetsége
2. E rendelet 5. § (3) bekezdése szerinti szervezet: Magyar Elektrotechnikai Egyesület

A hűtőközegek környezeti szempontból biztonságos felhasználására és kezelésére vonatkozó technológiai követelmények

1. A HLH szektorban alkalmazott, helyszíni hűtőkori szerelést igénylő rendszerek hűtőkori berendezéseinek és hálózatának tervezését, kiválasztását, telepítését, beüzemelését, karbantartását, javítását és üzemeltetését, valamint az alkalmazásra kerülő hűtőközeg meghatározását a hűtőberendezésekre és hőszivattyúkra vonatkozó nemzeti szabványok – kiemelten az MSZ EN 378 –, vagy annak megfelelő előírások szerint kell végezni.

2. Az új telepítésű, vagy javított hűtőköröket, vagy azok egy részét csak az 1. pont alatti előírás szerinti sikeres tömörségi nyomáspróbát és a szakszerű vákuumozást követően szabad először hűtőközeggel feltölteni, majd minden potenciális szivárgási pontra kiterjedő közvetlen szivárgásellenőrzést követően lehet beüzemelni.

3. Az üzemeltető köteles a rendszeres, kötelező szivárgásvizsgálatok elvégzéséhez a berendezés tervezőjével vagy a képesített személyzettel elkészíttetni egy, az adott hűtőkör ellenőrzését támogató, a közvetlen és közvetett szivárgásvizsgálatok, a mérések és dokumentálás módját részletesen meghatározó, a rendszer kapcsolási vázlatát és a potenciális szivárgási helyeket is tartalmazó dokumentumot.

4. A hűtőközeget tartalmazó hűtőkörök töltését minden, a hűtőkör megbontásával járó munkavégzés előtt a hűtőkör nem érintett részébe, vagy külön tartályba kell lefejtetni. A lefejtett közeg – amíg jogszabály nem tiltja – ugyanabba a hűtőkörbe a szükséges tisztítást követően visszatölthető vagy regenerálás után más hűtőkörben újrafelhasználható. Visszatöltés előtt a teljes rendszer tömörségét ellenőrizni kell.

5. Hűtőköröknél hűtőközeg vesztesége miatti hűtőközeg utántöltés, felhasználás csak a hűtőkör javítását és szivárgásvizsgálatát követően végezhető.

6. A hűtőkör megbontásával járó szerelési munka során gondoskodni kell arról, hogy a hűtőkör megnyitott részei a lehető leggyorsabban – szükség esetén ideiglenes eszközökkel – gáztömören le legyenek zárva. A szerelés során minden átmeneti csatlakozásnak is gáztömörnek kell lennie.

7. A hűtőközeg légkörbe kerülése veszélyének minimumra csökkentése érdekében:

a) a tervezésnél ésszerű mértékben kell csökkenteni a potenciális szivárgási helyek számát a forrasztott kötések előnyben részesítésével,

b) külön figyelmet kell fordítani a rezgésből, rázkódásból eredő anyagkifáradások, tömítetlenségek, a szakszerű csőmegfogások, így az ebből fakadó hűtőközeg szökések elkerülésére,

c) bármilyen oldható, vagy nem oldható hűtőkori kötést a szivárgásellenőrzés érdekében csak szabadon hozzáférhető helyen – takarás (szigetelés, burkolat) esetén megjelölve – szabad kialakítani,

d) hűtőközeget új vagy megbontott, javított hűtőkörbe tölteni csak annak sikeres tömörségi nyomáspróbáját, valamint szakszerű vákuumozását követően szabad,

e) hűtőkört bármilyen módon szerelés céljából megbontani csak a hűtőközeg töltetnek az érintett szakaszból történt teljes eltávolítását követően szabad. A hűtőközeg lefejtését az atmoszférikus nyomás eléréséig kell biztosítani,

f) atmoszférikus nyomás feletti nyomású, hűtőközeg töltetű hűtőköröket csak a töltőszelepphez való csatlakozással lehet megbontani,

g) hűtőközeget tömörségre ellenőrzött csatlakozásokkal és elzáró szelepekkel rendelkező, a hűtőközeg paramétereinek megfelelő tömlőkkel kell lefejtetni és tölteni,

h) kiszertelt alkotóelem helyén, megbontott csőhálózatnál a csőcsatlakozásokat visszaszerelésig le kell dugózni,

i) hűtőközeg csak a nyomástartó berendezések és rendszerek biztonsági követelményeiről és megfelelőség tanúsításáról szóló jogszabályokban előírt gázpalackba (tartályba) tölthető és abban tárolható.

8. Valamennyi szerelési és javítási technológia alkalmazása során csak az alábbi esetekben juthat elkerülhetetlen, de elhanyagolható mennyiségű hűtőközeg a környezetbe:

a) a teljes hűtőközeg lefejtést követően a rendszerben maradt hűtőközeg a megbontáskor a környezetbe juthat,

b) a vákuumozás során a vákuumszivattyú hűtőközeget szállíthat a légkörbe,

c) a szerkezeti okokból nem vákuumozható csatlakozások, csatlakozócsövek, szelepek hűtőközeggel történő légtelenítése (öblítés) megengedhető,

d) töltésre, lefejtésre, mérőműszer csatlakoztatásra szolgáló szerviz-tömlőkben maradó hűtőközeg a környezetbe juthat.

Zárt rendszerű, szabályozott anyagot, illetve fluortartalmú üvegházhatású gázt tartalmazó oltógáz visszagyűjtési technológia követelményei

A zárt rendszerű oltógáz lefejtő technológia alkalmazása esetén a vele visszagyűjtött oltógáz mennyisége legalább 97,5% kell, hogy legyen, az összes veszteség tehát legfeljebb 2,5% lehet. A zárt rendszerű oltógáz lefejtő berendezésnek a megadott követelményeknek való megfelelését megfelelőségi tanúsítvánnyal kell igazolni.

A zárt rendszerű lefejtő technológiák közül azok alkalmazhatók, amelyek

- folyadékszivattyút és a tartály gázterének leszívásához vákuumszivattyút alkalmaznak, vagy
- száraz nitrogén túlnyomással szorítják ki a folyadék leürítése után a tartályban maradó gáz halmazállapotú oltógázt.

4. melléklet a 310/2008. (XII. 20.) Korm. rendelethez

Képesített hűtő-, klíma és hőszivattyú berendezés szerelő, hűtőközeg kezelő, karbantartó és szivárgásvizsgáló személyzet jelenlegi, valamint a 842/2006/EK, ún. F-gáz rendelet szerinti ideiglenes és végleges képesítési igazolásai

Képesítések jele, megnevezésük és a megszerzés feltételei

JELENLEGI, arcképes igazolás		ÁTMENETI felújított, hologram				VÉGLEGES		
Jele	Megnevezése	Továbbképzés	Jele	Megnevezés	További megfelelés	megfelelési kategória „1”	személyzet képesítési kategória	gazdasági szervezet tevékenységi kategóriája „3”
NS	a 94/2003. (VII. 2) Korm. rendelet szerinti kötelező szivárgásvizsgálat elvégzésére jogosító NARANCSSÁRGA kártya	szivárgásvizsgálati tanfolyam	NS	HŰTŐ-, KLÍMA- ÉS HŐSZIVATTYÚ BERENDEZÉSEK KÖTELEZŐ SZIVÁRGÁSVIZSGÁLATÁRA, HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁSRA JOGOSÍT	K-IV	I.	I	HLH.I
B	Minden hűtő- és klímaberendezés hűtőgépeinek szerelésére jogosít	1 napos tanfolyam	B-I	HŰTŐ-, KLÍMA- ÉS HŐSZIVATTYÚ BERENDEZÉSEK HŰTŐKÖRÉNEK SZERELÉSÉRE, JAVÍTÁSÁRA, HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁSRA JOGOSÍT	C-II, D-II, A-II, G-III, K-IV		V.I	MAC.I
E	Gépjármű komfort léghűtők szerelésére jogosít	1 napos tanfolyam	E-V.I	13 KG HŰTŐKÖZEG TÖLTETŰ SZÁLLÍTMÁNYHŰTŐK HŰTŐKÖRÉNEK JAVÍTÁSÁRA, HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁSRA JOGOSÍT	E-V E-V.II	II.	II	HLH.II
C	Komfort lég- és folyadékűtők szerelésére (5 kg hűtőközegtöltetig) jogosít	1 napos tanfolyam	C-II	<3 KG (HERMETIKUSAN SZERELT <6 KG) TÖLTETŰ HŰTŐKÖRÖK SZERELÉSÉRE, JAVÍTÁSÁRA, HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁSRA JOGOSÍT	D-II, A-II, G-III			

JELENLEGI, arcképes igazolás		ÁTMENETI felújított, hologram				VÉGLEGES		
Jele	Megnevezése	Továbbképzés	Jele	Megnevezés	További megfelelés	megfelelési kategória „1”	személyzet képesítési kategória	gazdasági szervezet tevékenységi kategóriája „3”
D	Split komfort léghűtők szerelésére jogosít	1 napos tanfolyam	D-II	<3 KG (HERMETIKUSAN SZERELT <6 KG) TÖLTETŰ HŰTŐKÖRÖK SZERELÉSÉRE, JAVÍTÁSÁRA, HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁSRA JOGOSÍT	C-II, A-II, G-III	II.	II.	NLH.II
A	Háztartási és hasonló jellegű hűtőkészülékek szerelésére jogosít	1 napos tanfolyam	A-II	<6 KG HŰTŐKÖZEG TÖLTETŰ, HERMETIKUSAN SZERELT HŰTŐBERENDEZÉSEK JAVÍTÁSÁRA, HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁSRA JOGOSÍT				
E	Gépjármű komfort léghűtők szerelésére jogosít	1 napos tanfolyam	E-V.II	<3 KG HŰTŐKÖZEG TÖLTETŰ GÉPJÁRMŰ LÉGTÉRHŰTŐK HŰTŐKÖRÉNEK JAVÍTÁSÁRA, HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁSRA JOGOSÍT	E-V	II.	V.II	MAC.II
E	Gépjármű komfort léghűtők szerelésére jogosít	1 napos tanfolyam	E-V	GÉPJÁRMŰ ÉS SZÁLLÍTMÁNY LÉGTÉRHŰTŐ BERENDEZÉSEK HŰTŐKÖZEG-LEFEJTÉSÉRE, HŰTŐKÖZEG-KEZELÉSRE JOGOSÍT		„2”	V	MAC
G	Hűtőkörön szerelési és javítási munkára nem jogosít	1 napos tanfolyam	G-III	<6 KG HŰTŐKÖZEG TÖLTETŰ, HERMETIKUSAN SZERELT HŰTŐBERENDEZÉSEK HŰTŐKÖZEG-LEFEJTÉSÉRE, HŰTŐKÖZEG-KEZELÉSRE JOGOSÍT		III.	III	„4”

JELENLEGI, arcképes igazolás		ÁTMENETI felújított, hologram				VÉGLEGES		
Jele	Megnevezése	Továbbképzés	Jele	Megnevezés	További megfelelés	megfelelési kategória „1”	személyzet képesítési kategória	gazdasági szervezet tevékenységi kategóriája „3”
	„Hűtő- klíma- és hőszivattyú berendezések karbantartó-üzemeltetője, szivárgásvizsgálója”	Hűtőgép kezelői és sziv. vizsg. tanfolyam	K-IV	HŰTŐ- KLÍMA- ÉS HŐSZIVATTYÚ BERENDEZÉSEK HŰTŐKÖRI BEAVATKOZÁS NÉLKÜLI KÖTELEZŐ SZIVÁRGÁSVIZSGÁLATÁRA JOGOSÍT		IV.	IV	HLH.IV

- 1.1.1. „1” A 303/2008/EK Bizottsági rendelet melléklete szerinti tevékenységi kategóriák (I-IV.),, valamint
1.1.2. „2” a 307/2008/EK Bizottsági rendeletnek való megfelelés.
1.1.3. „3” A jelen Rendelet 5. sz. mellékletében foglalt követelményeknek, illetve
1.1.4. „4” a 2002 /96/EK Irányelv szerint működő ártalmatlanító szervezetekre vonatkozó követelményeinek való megfelelés.

Képesített gazdasági szervezetek képesítési szempontjai a 842/2006/EK Európai Parlamenti és Tanácsi, valamint a 303/2008/EK Bizottsági rendeletek alapján

Elvárások	Igazolásának módja
1. Információs	
1.1. Külső előírások	
1.1.1. Rendelkezzen a jogszabályoknak megfelelő működés minden adottságával és dokumentumával, a vonatkozó rendeletek szerinti érvényes hatósági bejelentéssel (ÁNTSZ, telephelyengedély, működési engedély stb.)	A hatósági megfelelési vizsgálatok okmányai, illetve ezek megléte
1.1.2. Rendelkezzen a vonatkozó jogszabályok, szabványok elérhetőségével	Előírás jegyzék, illetve a jogszabályok, szabványok elérhetőségének biztosítása
1.2. Belső munkaeljárások (lásd 2. melléklet)	A tevékenységhez szükséges belső munkaeljárások, folyamatok megléte
2. Humán erőforrással kapcsolatos elvárások	
2.1. Van-e a forgalommal arányos, és a feladatoknak (beüzemelés, hűtőközeg lefejtés, feltöltés, valamint a tömörségellenőrzési és szivárgásvizsgálat) megfelelő képesítésű, elegendő számú személy	Személyi nyilvántartás a képesített körben, és a képesített személyek számának aránya a feladatokhoz
2.2. Be tudja-e mutatni a cég, hogyan gondoskodik a hűtőközeg emiszióval, illetve ennek csökkentésével kapcsolatos feladatok, ismeretek meghatározásáról, szinten tartásáról és frissítéséről	1. Deklaráció a cég elkötelezettségéről 2. Belső/külső képzési dokumentumok
3. Az eszközökkel kapcsolatos elvárások	
3.2. Az üvegházhatású gázok forrásainak, tárolóinak és felhasználásának leltára	Nyilvántartás a hűtőközegekről, illetve az azokat tartalmazó berendezésekről és tárolókról
3.2. Az értelemszerűen kötelező eszközök megléte (lásd 6. melléklet)	A melléklet szerinti alapvető hűtéstechikai eszközök megléte
3.3. A mérőeszközök kalibrálásának igazolása	Hitelesítési / kalibrálási bizonyítványok
3.4. A szakmai tevékenység alapján elvárható eszközök megléte	A szükséges, tevékenység-specifikus eszközök megléte
4. Szolgáltatás és jelentéstétel	
4.1. A megfelelő gyakorlat	A belső munkaeljárások (1.2 pont szerinti) szerinti gyakorlat megléte
4.2. Megfelelő adminisztráció	Nyilvántartások hűtőközeg forgalomról, ellenőrzött, szivárgásra vizsgált berendezésekről, illetve szivárgásvizsgálatról

A 12. § szerinti átmeneti időszak alatt a megfelelést önellenőrzés és nyilatkozat igazolja,, a végleges megfelelési igazolás a testület,, illetve az általa elfogadott szervezetek által végzett audit alapján történik.

Alapvető hűtéstechnikai eszközök listája

Eszközlista	Tevékenységi kategóriák			
	I.	II.	IV.	V.
1. elektronikus szivárgásmérő műszer, CFC és HCFC vagy HFC hűtőközegek szivárgásának ellenőrzésére, legalább 5 g/év hűtőközeg érzékenységgel	X	X	X	X
2. használati etalon (próbalyuk) a szivárgáskereső műszer helyszíni ellenőrzéséhez	X	X	X	X
3. olyan teljesítményű hűtőközeg-lefejtő készülék, amivel a szerelt gépek ésszerű idő alatti szakszerű lefejtését el lehet végezni	X	X		X ^(*)
4. mérleg a hűtőközeg-lefejtés során a begyűjtő palack töltetének ellenőrzésére, a hűtőközeg-töltet ellenőrzésére	X	X		X ^(*)
5. szerviz-csaptelep(ek) a kezelt hűtőközegeknek megfelelő üzemi feszmérőkkel	X	X		X ^(*)
6. hajlékony szerviztömlők (hűtőközeg típusonként egy- egy garnitúra, az egyik végen lehetőleg elzárócsappal)	X	X		X ^(*)
7. vákuumszivattyú (kétfokozatú 0,05 mbar, vagy jobb végvákuummal, olyan szívóteljesítménnyel, ami a kezelt berendezések ésszerű idő alatti vákuumozását lehetővé teszi)	X	X		X ^(*)
8. üzemi finomvákuum-mérő („Torr-mérő”), melyen 10 mbar absz. nyomás leolvasható	X	X		X ^(*)
9. elektronikus vákuummérő (esetleg higanyos vákuszkóp) a vákuumszivattyú végvákuumának és az üzemi finomvákuum-mérő ellenőrzésére	X ^(**)	X ^(**)		
10. nitrogén (min. -50 °C harmatpontú, azaz 99,995% tisztaságú) reduktorral, nyomáscsökkentővel, a megfelelő nyomásálló tömlővel és a szükséges csatlakozókkal	X	X		
11. jó minőségű üzemi feszmérők tömörségi nyomáspróbához, 25 bar, és 40 bar végnyomásra	X	X		
12. hitelesített, vagy kalibrált etalon 0,6 osztálypontosságú feszmérő(k) az üzemi műszerek időszakos ellenőrzéséhez (használati etalonnak)	X ^(**)	X ^(**)		
13. tapintó hőmérő, (min. 0,1 °C-os felbontással, ±1 °C pontossággal, -50 és +50 °C közötti méréshatárra)	X		X	
14. buborékképző anyag a nem-tömör csatlakozások meghatározásához	X	X	X	X
15. elegendő mennyiségű, érvényes nyomáspróbával bíró hűtőközeg palack, a használt új és lefejtett hűtőközegek tárolására	X	X		X
16. szelepkulcs készlet	X			
17. univerzális villamos kézi műszer	X	X	X	
18. általános kéziszerszámok	X	X	X	X
19. kombinált gépjármű-klíma lefejtő-töltő állomás				X

(*) Kötelező, ha nincs kombinált lefejtő-töltő állomás.

(**) Kötelező, ha saját hatáskörben végzi a mérőműszerek időszakos ellenőrzését.